

Dato: 28. september 2016

Sagsb.: Henrik Rasmussen

Sagsnr.: 16/43784

Dir.tlf.: 72 36 25 05

E-mail: heras@holb.dk

Notat

Kommentarer i forbindelse med klage - Bukkerupgård

Holbæk Kommunes afgørelse om miljøgodkendelse til Bukkerupvej 67, 4340 Tølløse af 15. august 2016 er blevet påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. Der er indkommet én klage fra en gruppe af omkringboende.

Holbæk Kommunes kommentarer i forbindelse med klagen fremgår af dette notat. Første del af notatet omhandler kommunens kommentarer til den indsendte klage. Sidste del af notatet omhandler kommunens kommentarer til emne, der ikke fremgår af indsendt klage.

Kommunens kommentarer til indsendt klage

Kommunen har ikke kommentarer til alle emner, som er fremført i klagen, idet kommunen finder, at der fremgår tilstrækkelig forklaring på kommunens sagsbehandling og begrundelse herfor af teksten i miljøgodkendelsen og tilhørende bilag - ikke mindst er mange af omkringboendes bekymringer allerede kommenteret fra kommunens side i de to hvidbøger fra henholdsvis forannonceringen og høringen, som er bilag 6 og 7 til miljøgodkendelsen.

I det efterfølgende er det således kun nogle af emnerne i klagen, som er kommenteret. Kommunens kommentarer er opbygget efter de overordnede emner, som fremgår af den indsendte klage. Kommentarerne kommer i samme rækkefølge som i klagen og med sidehenvielse hertil.

En overordentlig stor udvidelse (side 2-4)

Kompetencen til at træffe beslutninger i sager om miljøgodkendelser er delegeret til administrationen. To byrådsmedlemmer stillede forslag til vedtagelse i byrådet, om at byrådet skulle tilbagekalde delegationen af kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag og selv træffe afgørelse i sagen. Dette forslag blev ikke godkendt af byrådet.

At der på side 5 i ansøgers konsultants ansøgningstekst (dokument 97, som er vedhæftet kommunens indsendelse til klagenævnet) oplyses, at det ansøgte projekt vil have "væsentlig påvirkning af miljøet", skal forstås i den sammenhæng, som det nævnes – nemlig i forhold til offentlighed.

Holbæk Kommune har behandlet sagen efter den udvidede offentlighedsprocedure med baggrund i husdyrgodkendelseslovens § 55, stk. 2 og Miljøstyrelsens vejledning, da der er tale om så stort tillæg til eksisterende miljøgodkendelse, at det ikke umiddelbart kunne afgøres om der ville være væsentlig påvirkning af miljøet. Formuleringen "væsentlig påvirkning af miljøet" i § 55, stk. 2 stammer ifølge Miljøstyrelsens vejledning fra de tidligere VVM-screeninger og skal forstås i overensstemmelse hermed.

Holbæk Kommune har i miljøgodkendelsen vurderet, at det ansøgte projekt lever op til beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesloven og –bekendtgørelsen, og at husdyrbruget derfor kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt uden væsentlige virkninger på miljøet.

Holbæk Kommune har i miljøgodkendelsen forholdt sig til de gener for omkringboende, som husdyrgodkendelsesloven giver mulighed for.

Manglende behandling af alternative løsninger (side 4-6)

Under sagsbehandlingen har Holbæk Kommune med ansøger drøftet transport af gylle gennem rørledning til hensigtsmæssigt omlastningssted som alternativ til lastbiltransport af gylle direkte fra ejendommen. Ansøger fandt imidlertid ikke dette økonomisk proportionalt.

Områder til lokalisering af store husdyrbrug er områder, hvor store husdyrbrug kan placeres. Udpegningen har således ikke den konsekvens, at store husdyrbrug skal lokaliseres i disse områder. På dette grundlag og, da sagsbehandlingen ifølge husdyrgodkendelsesloven er ens for store husdyrbrug uanset, om bedriften ligger indenfor eller udenfor disse områder, har Holbæk Kommune ikke drøftet alternativ placering af den ansøgte produktion med ansøger, som heller ikke selv har udtrykt ønske om, at placeringen kunne ændres.

Øgede lugtgener (side 6-7)

Det kan oplyses, at Holbæk Kommune ikke hidtil har modtaget deciderede klager over lugt fra husdyrproduktionen på Bukkerupgård. Først efter indsendelse af ansøgning om miljøgodkendelse i februar 2016 har omkringboende i henvendelser i forbindelse med sagsbehandlingen dog gjort opmærksom på nuværende lugtgener fra ejendommen.

Øgede antal transporter og trussel mod trafiktryghed og trafikikkerhed (side 8-10)

Holbæk Kommune har ikke ignoreret omkringboendes bekymringer, men efter kommunens vurdering er der reguleret vedrørende transport i det omfang husdyrgodkendelsesloven giver mulighed for. Blandt andet blev et vilkår ændret på baggrund af hørings svar fra omkringboende.

Sagen MKN 130-00253, som det jævnfør den indsendte klage ikke er muligt at finde blandt klagenævnets afgørelser, er fra 31. maj 2010, og den kan derfor ikke fremsøges på Natur- og Miljøklagenævnets "almindelige" klageportal men udelukkende blandt Miljøklagenævnets tidligere afgørelser.

Manglende tidlig inddragelse af offentligheden (side 10-11)

Allerede inden indsendelse af ansøgning gjorde Holbæk Kommune ansøger og dennes konsulent opmærksom på, at en eventuel miljøgodkendelse vil afhænge af en vejledende udtalelse fra Miljøstyrelsen, idet teknologien til reduktion af ammoniak og lugt ikke er på styrelsens teknologiliste. Endvidere gjorde kommunen opmærksom på, at ansøgningen først vil blive vurderet som fuldt oplyst, når denne udtalelse fra Miljøstyrelsen forelå.

Holbæk Kommune ønskede ikke at foretage offentlig annoncering af ansøgningen før den var fuldt oplyst, og spørgsmålet om teknologi var afklaret, så dette ikke ville være til hinder for at give en miljøgodkendelse. Da der var tilstrækkelig sikkerhed for, at Miljøstyrelsen ville komme med en vejledende udtalelse blev ansøgning annonceret offentligt dagen efter.

Holbæk Kommune vurderer derfor, at offentligheden er orienteret tidligt i beslutningsprocessen. Endvidere vurderer kommunen, at annoncering på kommunens hjemmeside er tilstrækkeligt til at opfylde krav om "offentlig annoncering" i husdyrgodkendelseslovens § 55, stk. 3.

Følgende tidslinje viser forløbet i forbindelse med annoncering:

- 5. februar: Ansøgning indsendes, men tekniske fejl i det elektroniske ansøgningssystem gør, at ansøgningen ikke oprettes korrekt og kan sagsbehandles.
- 15. februar: Ansøgning med skemanummer 85577 indsendes.
- 7. marts: Miljøstyrelsen udarbejder forslag til Agrifarm om dokumentationsforløb for teknologien.
- 7. marts: Holbæk Kommune tilbagesender ansøgningen, da ej fuldt oplyst (grundet ej afklaring vedrørende teknologi).
- 9. marts: Ansøgningen visiteres (automatisk!) i det elektroniske ansøgningssystem.
- 20. april: Afklaring fra Miljøstyrelsen vedrørende anvendelse af Agrifarms teknologi Intellifarm og Agri Airclean, og Holbæk Kommune vurderer på denne baggrund ansøgningen som fuldt oplyst.

- 21. april: Forannoncering af ansøgning på kommunens hjemmeside.
- 23. maj: Frist for bemærkninger i forbindelse med forannoncering udløber (dog er et enkelt svar modtaget 24. maj medtaget i hvidbog (bilag 6 til miljøgodkendelsen)).

Ud over annonceringen har kommunen oplyst om ansøgningen og processen i sagsbehandlingen som følgende:

- 12. februar: Omkringboende fra Soderup spørger til eventuel ansøgning om udvidelse.
- 21. marts: Besked til omkringboende fra Soderup om kommende annoncering af ansøgning.
- 21. april: Direkte besked om annoncering inkl. link til omkringboende fra Soderup.
- 27. april: Soderup Bylav orienteres om foreløbig plan for sagsbehandling: forventet høring uge 25 og forventet afgørelse uge 32.
- 28. april: Soderup Bylav anmoder om forlængelse af forannoncering.
- 29. april: Holbæk Kommune meddeler forlængelse af frist fra oprindelig 12. maj til 23. maj.
- 12. maj: Holbæk Kommune deltager af egen drift i borgermøde.
- 23. maj: Holbæk Kommune afviser yderligere fristforlængelse.

Forannoncering af ansøgning blev foretaget det sædvanlige sted på Holbæk Kommunes hjemmeside. Omkringboende har oplyst, at forannonceringen ikke kunne findes på hjemmesiden til slut i perioden. Holbæk Kommune kender ikke årsagen til at forannoncering ikke kunne findes. Men oplysningerne har ikke været fjernet fra hjemmesiden, og ved Holbæk Kommunes undersøgelse af sagen kunne ansøgningmaterialet læses i samtlige almindelige browsere (se dokument 126).

Flere omkringboende har anmodet om ændring af høringsperiodens længde og placering. Dette afviste kommunen at imødekomme – nærmere oplysninger og begrundelser fremgår af dokument 257.

Undladelse af at tage § 36 i brug (side 12)

Holbæk Kommunes første overordnede vurdering var, at § 36 i husdyrgodkendelsesloven ikke var aktuel at bringe i anvendelse i den konkrete sag. Denne vurdering var udgangspunktet ved udarbejdelse af kommunens kommentarer i hvidbog til forannoncering af ansøgning. Nærmere undersøgelser bekræftede denne første vurdering. Se dokument 416.

Holbæk Kommune har ikke foretaget ændringer i udkast til miljøgodkendelse i høringsperioden. Hvorfra opfattelsen af, at der skulle være foretaget ændringer i udkast, som beskrevet i den indsendte klage, har kommunen således ikke en forklaring på.

Det kan oplyses, at i høringssvar til udkast til miljøgodkendelse har ansøgers konsulent den 3. august oplyst, at staldene ikke udlejes, og at besætningen ejes af ansøger.

Ændringen om at staldene alligevel ikke udlejes blev indarbejdet i den endelige miljøgodkendelse. Dette er der gjort opmærksom på, dels på side 108 i bilag 7 til miljøgodkendelse, dels på side 67 i selve miljøgodkendelsen.

Undladelse af at vurdere kombinationseffekter i ammoniakemission og lugtgener (side 12-13)

Kommunen har vurderet med hensyn til ammoniak til kategori 1-natur, at det ikke er nødvendigt at undersøge kumulation fra andre husdyrbrug nærmere, idet selv det skrappeste beskyttelsesniveau i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt.

Kommunen vurderer, at bekendtgørelsens bilag 3 ikke giver mulighed for at inddrage kumulation af ammoniak fra andre husdyrbrug ved vurderingen af ammoniak til kategori 2-natur, så dette er derfor ikke foretaget.

For kategori 3-natur skal kommunen foretage konkret vurdering med hensyn til merdeposition af ammoniak, hvilket kommunen har gjort i miljøgodkendelsen. Øvrig natur beskyttet efter naturbeskyttelsesloven er også konkret vurderet i forhold til merdepositionen.

I den konkrete sag har kommunen suppleret disse sædvanlige naturvurderinger med inddragelse af merdeposition af ammoniak fra nærliggende ejendom (Tingerupvej 49), som har udvidet produktionen for nylig.

Ejendommen Tingerupvej 132 har en miljøgodkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven fra før 1. januar 2007, og der er ikke efterfølgende sket væsentlig ændring af svineproduktionen på ejendommen. Da der således ikke kan tales om en sammenlignelig merdeposition af ammoniak fra denne ejendom, har ejendommen ikke indgået i kommunens vurdering af tilstandsændring som følge af ændret ammoniakdeposition til kategori 3-natur og anden natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kumulation af lugt tages der i henhold til bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen hensyn til ved at forøge geneafstandene, hvis der indenfor 300 meter fra byzone og samlet bebyggelse eller 100 meter fra nabobebyggelse findes andre ejendomme, hvor der produceres mere end 75 dyreenheder. Dette er ikke tilfældet i området, og der er således ikke belæg for at tage højde for kumulation af lugt.

Vilkår 52, at kunne skelne mellem "ikke over" og "ikke under" (side 13-14)

Holbæk Kommunes kommentar til dette emnet er gengivet i den indsendte klage og kan endvidereses i dokument 437, og kommunen har ikke yderligere kommentarer til dette. Dog kan det oplyses, at den nævnte præcisering af vilkåret er videregivet til ansøger og dennes konsulent.

Natur og biodiversitet (side 14)

Holbæk Kommune har vurderet, at det ikke var relevant at inddrage omkringliggende vandløb i vurderingen af tilstandsændring af natur. Merdepositionen til vandløbene vil nemlig være meget lille, dels på grund af afstanden til anlægget, dels fordi afsætningen af ammoniak er meget lille på en glat overflade som vand.

For at anskueliggøre dette kan det nævnes, at merdepositionen er 0,8 kg N/ha/år til naturområde nr. 6 (se side 39 i miljøgodkendelsen samt bilag 2), og at dette område med hensyn til afsætning af ammoniak i beregningen er karakteriseret med ruheden "blandet natur med lav bevoksning". Da Rendebækken, som er vandløbet mod syd tættest på Bukkerupgård, ligger lidt længere væk og har en glat overflade, vil merdepositionen fra anlægget være noget mindre. Hertil kommer, at merdepositionen udregnes i kg per hektar. Rendebækken er forholdsvis smal, så en hektar vil svare til måske 10.000 meter vandløb, hvoraf kun en lille del befinder sig indenfor rimelig afstand til Bukkerupgård. Desuden kan det nævnes, at kvælstof normalt ikke har betydning for tilstanden i vandløb.

At der i området er flere ejendomme med husdyrproduktion ændrer ikke kommunens vurdering vedrørende vandløb.

For et enkelt område med kategori 3-natur, hvor merdepositionen af ammoniak er beregnet til over 1,0 kg N/ha/år, er der som angivet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 foretaget konkret vurdering (side 39 i miljøgodkendelsen).

For to søer/vandhuller er merdepositionen 1,0 kg N/ha/år. Det er vurderet, at de to søer/vandhuller er af ringe naturværdi og ikke er begrænsede af kvælstof - derfor vil den øgede ammoniakdeposition ikke ændre tilstanden i netop disse vandhuller.

Udover disse tre lokaliteter er merdepositionen ikke over 1,0 kg N/ha/år.

Beskyttelse af Natura 2000-områder, grundvand og drikkevand indgår i vurderingerne ved udarbejdelse af de nødvendige arealgodkendelser efter § 16 i husdyrgodkendelsesloven.

Upålidelige oplysninger om vandforbrug og sammenligningsgrundlag for samme (side 14-15)

Ansøger har under sagsbehandlingen ændret forskellige oplysninger (blandt andet vandforbruget), hvilket ikke er usædvanligt i sager som denne. Kommunen har i miljøgodkendelsen vurdereret på ansøgers seneste og bedste bud på vandforbrug.

Det er korrekt, at ejendommen Tingerupvej 49 har vandindvindingstilladelse til 25.000 m³ årligt, som det fremgår denne ejendoms miljøgodkendelse af 23. marts 2012. Imidlertid fremgår også på samme side i denne miljøgodkendelse, at vandforbruget i husdyrproduktionen er anslået til 11.200 m³ årligt.

Forøget risiko for sundhed, luftvejssygdomme og MRSA (side 15-17, samt bilag 5 og 6)

Mange af de indsendte bekymringer i forbindelse med forannoncering af ansøgningen drejede sig om sundhed og MRSA. Emnet er ikke reguleret i husdyrgodkendelsesloven, hvilket er bekræftet i afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet. Holbæk Kommunes kommentar til de mange bekymringer kunne derfor have begrænset sig til udelukkende at være sidste sætning i fælles kommentar om sundhed og MRSA på side 98 i bilag 6 til miljøgodkendelsen. Heraf fremgår, at sundhed og MRSA ikke er reguleret af husdyrgodkendelsesloven og derfor ikke har været inddraget i sagsbehandlingen.

Imidlertid ville Holbæk Kommune gerne bløde kommunens kommentar om emnet lidt op, samt at komme med lidt information om emnet. Dels med henvisning til udtalelse fra embedslægen, da flere omkringboende havde henvist til embedslægen eller ønsket sundhedsfaglig undersøgelse/vurdering, dels med henvisning til oplysninger om MRSA på flere styrelses hjemmesider.

Et svar af 1. oktober 2014 til Holbæk Kommune fra embedslægen indeholder sundhedsfaglig vurdering ved at bo tæt på svineproduktion samt kort anbefaling til kommunen i forbindelse hermed. Svaret indgår som bilag 6 i den indkomne klage. Ifølge embedslægens vurdering kan der være sundhedsmæssige problemer på grund af dampe, støv, aerosoler, mikroorganismer (herunder MRSA) og lugt. Embedslægen nævner, at lugtgener bør minimeres i bebyggede områder. Embedslægen anbefaler, at kommunen sikrer, at vilkår i gældende miljøgodkendelse og miljøbeskyttelseslovens bestemmelser ubetinget overholdes.

Til embedslægens svar bemærker kommunen, at husdyrgodkendelsesloven indeholder skærpede lugtgenekriterier for samlet bebyggelse i landzone og for byzone, og at disse er overholdt i den givne miljøgodkendelse til Bukkerupgård.

Af embedslægens svar fremgår ikke, hvordan kommunen skal inddrage sundhed (udover lugtgener) i forbindelse med udarbejdelse af en ny miljøgodkendelse. Embedslægen anbefaler udelukkende, at kommunen sikrer, at vilkår i gældende miljøgodkendelser og miljøbeskyttelseslovens bestemmelser ubetinget overholdes.

Kommunen fører selvfølgelig tilsyn med at vilkår og generel miljøbeskyttelse overholdes.

Dette var, hvad kommunen forsøgte forklare med henvisningen til embedslægens svar i kommentar vedrørende sundhed og MRSA i hvidbog til forannoncering af ansøgning. Det har efterfølgende vist sig, at det ikke er lykkedes kommunen at formulere denne forklaring tilstrækkelig godt – blandt andet fordi kommunen i sin gengivelse af embedslægens svar har angivet det som citat. De angivne citater fra embedslægen på side 97 i bilag 6 til miljøgodkendelsen er således ikke korrekte, men blot kommunens gengivelse/konklusion af embedslægens svar (som er yderligere præciseret i ovenstående).

At udlægningen af embedslægens svar har været uklar og, at det har givet anledning til misforståelse og mistanke om misinformation af offentligheden, er beklageligt. Det har selvfølgelig ikke været hensigten fra kommunens side.

I kommunens kommentar vedrørende sundhed og MRSA i hvidbog til forannoncering af ansøgning er medtaget oplysninger om MRSA hentet fra hjemmesider hos Sundhedsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Statens Serum Institut. Dette skulle tjene som oplysning til omkringboende. Det fremgår desværre ikke tydeligt af kommentarteksten, at der ikke er tale om Holbæk Kommunes vurdering af MRSA, men om oplysninger fra statslige styrelser, der har MRSA som ressortområde. Det fremgår desværre heller ikke, hvor de enkelte oplysninger er taget fra. For at belyse dette har kommunen udskrevet de relevante sider i PDF-format og medsendt disse seks filer ved indsendelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Det skal bemærkes, at hjemmesiderne kan være ændret siden kommunen refererede dem i maj/juni 2016. Blandt andet er fødevarestyrelsens side ændret den 4. august 2016 (fremgår af PDF-fil), og faktisk er siden ændret igen efter kommunens udskrift.

At kommunens gengivelse af statslige myndigheders oplysninger om MRSA har været uklar og til at misforstå, er beklageligt. Det har selvfølgelig ikke været hensigten fra kommunens side.

Kommunens kommentar vedrørende sundhed og MRSA var en del af hvidbog til forannoncering af ansøgning, der som bilag til udkast til miljøgodkendelse blev sendt i høring hos parter og omkringboende. Dette afstedkom blandt andet et fælles høringssvar fra bekymrede borgere i Bukkerup og Soderup indeholdende blandt andet et afsnit om "sikkerhed for vores helbred" (gengivet som bilag 5 i den indsendte klage). I forbindelse med høringssvaret har professor Hans Jørn Kolmos givet kommentarer til Holbæk Kommunes gengivelse af statslige myndigheders oplysninger om MRSA, hvori han i mange tilfælde ikke er enig.

Alt dette ændrer imidlertid ikke ved, at husdyrgodkendelsesloven, som miljøgodkendelsen gives efter, ikke giver mulighed for at regulere vedrørende sundhed og MRSA og for at inddrage emnet i de vurderinger, som indgår i en miljøgodkendelse. Dette gentager kommunen således i kommentaren om sundhed og MRSA i hvidbogen om høringssvar (side 121 i bilag 7 til miljøgodkendelsen).

Kommunens yderligere kommentarer til emner, der ikke fremgår af indsendt klage

Høring af udkast til afgørelse

Som supplement til medsendt sagsakt om annoncering af høring (dokument 326) kan det oplyses, at i forbindelse med annoncering af høring af udkast til miljøgodkendelse blev al indkommet ansøgningsmateriale annonceret – både materiale fra før og efter forannoncering. Følgende 22 filer blev således annonceret:

- 1_UDKAST_Miljoegodkendelse_Bukkerupvej_67
- 2_Ansoening_Version_1_Udskrift_fra_ansoegningssystem
- 3_Foelgebrev_til_ansoegning
- 4_Ansoegningstekst_Udgave_1
- 5_Bilag_Situationsplan
- 6_Bilag_Skitse_med_opbevaringsplads_af_doede_dyr
- 7_Bilag_Tegning_1_af_stald
- 8_Bilag_Tegning_2_af_stald
- 9_Bilag_Tegning_3_af_stald
- 10_Bilag_Tegning_4_af_stald
- 11_Bilag_Tegning_5_af_stald
- 12_Ansoegning_Version_2_Udskrift_fra_ansoegningssystem
- 13_Ansoegningstekst_Udgave_2
- 14_Ansøgers_vision_med_udvidelsen
- 15_Ansoegning_Version_3_Udskrift_fra_ansoegningssystem
- 16_Foelgebrev_til_ansoegning_Version_3
- 17_Ansoegningstekst_Udgave_3
- 18_Hoejde_af_eksisterende_kornsiloeer
- 19_Transporter_Supplerende_opgoerelse_30_05_2016
- 20_Hoejde_af_nye_kornsiloeer_Telefonnotat
- 21_Vandforbrug_og_egen_boring
- 22_Lejet_opbevaringskapacitet_Transportvej_Nye_gyllebeholdere_er_potentielle

Med undtagelse af nummer 2, 12 og 15, som ikke er journaliseret (findes på husdyrgodkendelse.dk), er de annoncerede filer dokumenter med følgende numre i sag 16/7958: 328, ej journaliseret, 11, 12, 14, 13, 15, 16, 17, 18, 19, ej journaliseret, 87, 69, ej journaliseret, 86, 97, 202, 234, 266, 267 og 273.